

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
5.27 Učební osnovy: *Ekologicko – geografický seminář*

Zpracování osnovy ekologicko-geografického semináře koordinoval Mgr. Vladimír Böhm.

Časová dotace:

Vyšší gymnázium: 6. N, 4. V   2 hodiny

Na povinné hodiny geografie navazuje volitelný seminář Ekologicko-geografický seminář od čtvrtého ročníku vyššího gymnázia, které umožní profilování nadaných studentů a zájemců o ekologii a geografii.

Charakteristika předmětu

Vzdělávací cíle Ekologicko-geografického semináře vycházejí ze vzdělávací oblasti Zeměpis, stanovené RVPGV pro vyšší gymnázium. Předmět plně pokrývá v této vzdělávací oblasti obor Zeměpis, resp. Geografie a znalosti z oboru Ekologie.

Při výuce v Ekologicko-geografickém semináři se klade důraz na rozvíjení dějů a procesů osvojených především v nauce o krajině a životním prostředí, ve fyzickogeografické a socioekonomické sféře a v politické geografii. Studenti použijí poznatky i z jiných předmětů a svět kolem sebe se naučí vnímat komplexně a systémově. Prohloubí se schopnosti přesné a logické formulace a argumentace a prezentace. Součástí výuky je i řešení otázek světově i regionálně aktuálních. Více než v jiných předmětech se učí aplikovat znalosti v běžném životě. Výuka probíhá v odborné učebně geografie, která je moderně vybavená. Je možné využít multimediální učebnu. Kromě klíčových kompetencí vymezených RVP sleduje i nabývání kompetencí specificky geografických, které nelze pod souhrnné klíčové kompetence zahrnout.

- Mentální uchopování komplexity krajinotvorných procesů, fyzickogeografických a socioekonomických jevů na planetě Zemi v globálních i lokálních souvislostech.
- Induktivní a deduktivní přístup k nim a kompetentní zasahování do jejich vzájemných vazeb
- Zaujímání eticky správných postojů k jejich problematickým kolizím s použitím především společenskovedné, ale i přírodovědné argumentace a také s použitím jejich vzájemné provázanosti

Na vyšším gymnáziu jsou zastoupeny následující tématické celky: Potenciál a struktura krajiny. Interakce krajina a lidé. Přírodní katastrofy. Ekologická rovnováha. Krajinotvorné procesy. Ochrana krajiny a tvorba životního prostředí. Enviromentální myšlení. Civilizační sféry. Separatismus. Velké multietnické státy. Etnická struktura států- modely. Regionalismus ve vývoji států. Transregionální zóny potenciální nestability. Vize budoucnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie

Osvojit si rozšiřující poznatky o Zemi, o problémech životního prostředí, o krajinotvorných procesech, o fyzickogeografických jevech, o socioekonomických procesech na ní probíhajících a problémech, které vyplývají z lidské činnosti. Prohloubit dovednosti argumentace a debaty při obhajování vlastních myšlenek. Naučit se získávat „více zdroje“ informace. Získat zkušenosti z projektových i seminárních prací a také z prezentací s důrazem na odpovědnost a přesnost.

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
5.27 Učební osnovy: *Ekologicko – geografický seminář*

Při naplňování vyuč. obsahu jsou realizována tato průřezová témata:

- : výchova k sociálním dovednostem
- : v. k myšlení v evrop. a globál. souvislostech
- : multikulturní v.
- : enviromentální v.
- : mediální v.

Ekologicko-geografický seminář se vyučuje ve skupinách vytvořených z paralelních maturitních tříd. Hodiny jsou realizovány v OU zeměpisu a v multimediální učebně.

Pro žáky organizuje škola poznávací zájezdy po ČR i do zahraničí. Součástí výuky jsou zeměpisné vycházky, kde je prováděn nácvik aktivních dovedností, dále exkurze na VŠ, úřadech a vědeckovýzkumných pracovištích, rovněž i v ekonomických provozech.

Ve vyuč. procesu jsou používány frontální, skupinové a párové formy práce. Individuální práce má nejlepší zázemí pro realizaci v OU zeměpisu a v multimediální učebně, lze zde využít další zdroje informací, např. internet. Pro rozvoj aktivních dovedností je včleněno do výuky problémové vyučování. Při výuce se využívá maximálně vizuální technika, tj. zpětný projektor, internet a dataprojektor, dále např. mapy, atlasy. Výuka je aktualizována zařazením nejnovějších materiálů (tisk, DVD, fotografie, plány atd.).

Vyučující směřují k vytváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- zadávání prezentací, referátů, seminárních a projektových prací z více zdrojů
- zdůraznění využití v praktickém životě a konkrétní příklady

Kompetence k řešení problémů:

- podpora hledání dostupné informace
- analýza aktuálních problémů
- diskuze na probírané téma
- využití chyb a ukázka správného postupu
- aplikace na místní situaci a domovský region

Kompetence komunikativní:

- podporovat vlastní postoj a tvůrčím způsobem diskutovat
- dát prostor pro prezentaci řešení problému
- dbát na jasnou a srozumitelnou formulaci

Kompetence sociální a personální:

- pracovat ve skupinách
- rozdělit role a práci ve skupinách
- sledovat a koordinovat spolupráci

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
5.27 Učební osnovy: *Ekologicko – geografický seminář*

Kompetence občanské:

- zadávat referáty a projekty ekologické povahy
- pozitivním přístupem podněcovat aktivitu studentů
- aktuálně reagovat na palčivé problémy současného světa
- ověřovat různými formami zkoušení pravidelnost přípravy
- řešit problémy z oblasti fyzické, socioekonomické a politické geografie

Kompetence pracovní:

- dbát na dodržování pravidel při používání pomůcek, počítače a dataprojektoru
- naučit adekvátním postupům při práci.

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
5.27 Učební osnovy: *Ekologicko – geografický seminář*

ROČ	VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, POZNÁMKY	PT DRUH
4. roč. vyšší G 6. roč. nižšího G	- vymezí pojem krajina - stanoví objekt studia krajiny - zhodnotí význam krajiny pro lidstvo	4NV1 Potenciál a struktura krajiny • vývoj krajiny • objekt studia • hierarchie krajiny	Kvízy <i>Bi: rostlinstvo a živočišstvo na Zemi</i>	P15
4. roč. vyšší G 6. roč. nižšího G	- objasní souvislost mezi rozvojem krajiny a rozvojem lidské společnosti - zhodnotí hlavní problémy ve vztahu krajina a lidé	4NV2 Interakce krajina a lidé • geosystémy • krajina jako dynamický systém • geografická prognóza	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <i>Bi: městská a venkovská sídla</i>	P53
4. roč. vyšší G 6. roč. nižšího G	- objasní základní příčiny katastrof - zhodnotí význam monitoringu v praktickém životě - rozlišuje na konkrétních územních příkladech stav regionu	4NV3 Přírodní katastrofy • druhy • velikost • lidské a materiální ztráty • monitorování, předpověď a ochrana	Prezentace aktualit a referátů <i>Bi: přírodní rovnováha</i>	P13
4. roč. vyšší G 6. roč. nižšího G	- identifikuje příčiny souladu nebo nesouladu - vyhledá na mapách ohrožené oblasti - zhodnotí současný stav - posoudí možnosti řešení nesouladu	4NV4 Ekologická rovnováha • rovnováha v krajině • homeostáze • změny ekologického charakteru • vlastní ekologická rovnováha	Více zdrojové získávání informací <i>ZSV: globální problémy lidstva</i>	P53
4. roč. vyšší G 6. roč. nižšího G	- zhodnotí vývoj regionu a jeho současný stav - objasní příčiny problémů - vymezí zákl. trendy rozvoje analyzované oblasti	4NV5 Civilizační sféry • pankřest'anská • panislámská • panbudhistická • panhinduistická	Obyvatelstvo světa <i>M: statistické analýzy</i>	P33
4. roč. vyšší G 6. roč. nižšího G	- zhodnotí rizika působení společenských faktorů na myšlení lidí - analyzuje na konkrétních příkladech příčiny neklidu na Zemi s přihlédnutím k historickému vývoji - objasní podstatu globalizace a mezin. spolupráce	4NV6 Separatismus • moderní separatismus • rozporuplné tváře separatismu • syndrom chybějícího času	Xenofobie <i>D: historie konfliktů na Zemi</i>	P31

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
5.27 Učební osnovy: *Ekologicko – geografický seminář*

4. roč. vyšší G 6. roč. nižšího G	- lokalizuje na mapách velké multietnické státy světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich kulturní, politické a hospodářské vlastnosti, jejich vzájemné ovlivňování a jednotlivé regiony vzájemně porovná	4NV7 Velké multietnické státy • Kanada • Rusko • Čína • Indie	Rozmístění obyvatelstva na Zemi <i>ZSV: hospodářská politika státu</i>	P41
4. roč. vyšší G 6. roč. nižšího G	- charakterizuje základní etnika v jednotlivých kulturních oblastech Země a lokalizuje je na mapách - zhodnotí demografické aspekty v dané oblasti a jejich podíl na vývoji lidstva a možnosti bezkonfliktního chování	4NV8 Etnická struktura států • evropský model • americký model • asijský model • africký model	Sociální a kulturní globalizační procesy <i>Bi: lidské rasy</i> <i>ZSV: národy</i>	P31
4. roč. vyšší G 6. roč. nižšího G	- objasní mechanismy krajinotvorných procesů - porovná mechanismy krajinotvorných procesů - zhodnotí současný stav	4NV9 Krajinotvorné procesy • přírodní endogenní • přírodní exogenní • chování krajiny • krajinná sukcese	Vegetační pásy <i>Bi: přírodní rovnováha</i>	P41
4. roč. vyšší G 6. roč. nižšího G	- zhodnotí rizika působení společenských faktorů na životní prostředí - objasní příčiny změn - lokalizuje změny na současné mapě světa - vytváří prognózy vývoje krajiny	4NV10 Ochrana krajiny a tvorba životního prostředí • stabilita krajiny a živ. prostředí • únosnost krajiny a živ. prostředí • modelování krajiny a živ. prostředí	Přírodní a kulturní ekosystémy <i>Bi: životní prostředí</i>	P42
4. roč. vyšší G 6. roč. nižšího G	- porovná jednotlivé fáze vývoje environment. myšlení - zdůvodní cíle environment. myšlení - vysvětlí nutnost mezin. spolupráce při ochraně životního prostředí	4NV11 Environmentální myšlení • fáze vývoje environment. myšlení • základní cíle environment. myšlení • trendy ve vývoji environment. myšlení	Ekologické organizace <i>Ch: obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie</i>	P42
4. roč. vyšší G 6. roč. nižšího G	- rozlišuje na určených územních příkladech megaregionální, makroregionální, mezoregionální, mikroregionální dimenzi - zhodnotí vývoj regionu a jeho současný stav - vymezí zákl. trendy rozvoje analyzované oblasti - objasní podstatu spolupráce na různých regionálních úrovních	4NV12 Regionalismus ve vývoji států • mikroregionální • eziregionální • makroregionální • megaregionální	Bohatý Sever x chudý Jih <i>ZSV: hospodářská politika státu</i>	P22

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
5.27 Učební osnovy: *Ekologicko – geografický seminář*

<p>4. roč. vyšší G 6. roč. nižšího G</p>	<p>- lokalizuje na mapách transregionální zóny - vymezí jejich sféru vlivu - zhodnotí příčiny politické nestability - porovná vzájemně jednotlivé regiony</p>	<p>4NV13 Transregionální zóny politické nestability</p> <ul style="list-style-type: none"> • kavkazsko-kurdistánský • středoasijský • indo-čínsko-myanmarský • africký 	<p>Humanitární organizace</p> <p><i>ZSV: mezin. spolupráce</i></p>	<p>P23</p>
<p>4. roč. vyšší G 6. roč. nižšího G</p>	<p>- identifikuje příčiny neklidu - posoudí varianty řešení konfliktů - zhodnotí možnosti dalšího vývoje lidstva</p>	<p>4NV14 Víze budoucnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • polární vidění světa • neorealisticke vidění světa • konfrontační vidění světa 	<p>Sociální a kulturní globalizační procesy</p> <p><i>ZSV: globalizace</i></p>	<p>P31</p>